

Rozwój mowy dziecka

Dziecko rejestruje dźwięki z otoczenia już w okresie płodowym.

Potrafi rozpoznać głos matki.

Noworodek w pierwszym miesiącu życia sygnalizuje swoje potrzeby płaczem.

W drugim i trzecim miesiącu wydaje dźwięki typu; ga, aga itp., tzw okres głużenia. Dzięki temu ćwiczy narządy artykulacyjne.

Natomiast szósty miesiąc życia jest okresem gaworzenia, polegającym na powtarzaniu ciągów sylabowych np: ma- ma, da- da, ta- ta.

Coraz lepiej dziecko rozumie mowę i reaguje na swoje imię oraz ton głosu.

Pierwszy rok życia - dziecko potrafi wymawiać kilka prostych słów i wykonywać dane polecenia.

W drugim roku życia następuje burzliwy rozwój mowy, dzięki czemu dziecko buduje krótkie, proste zdania.

W okresie przedszkolnym dziecko najintensywniej rozwija kompetencje językowe. Wzbogaca zasób słownictwa, poprawnie stosuje formy gramatyczne. Stosuje kilkuzdaniowe wypowiedzi, potrafi prowadzić dialog.

Dziecko:

- trzyletnie powinno wymawiać takie głoski: p, b, w, m, f, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, k, g, ch,

- czteroletnie: wyżej wymienione oraz s, z, c, dz,

- pięcio- sześćioletnie: dodatkowo jeszcze sz, ż, cz, dz oraz r, która jest najtrudniejszą do wymówienia.

12 PRZYKAZAŃ LOGOPEDYCZNYCH

dla rodziców

(według L. Kaczmarka)

1. Narządy mowy dziecka kształtują się i zaczynają funkcjonować już w życiu płodowym. Są one ogromnie wrażliwe na wszystkie bodźce fizyczne i chemiczne, zarówno sprzyjające jak i szkodliwe.
2. Mowa otoczenia powinna być poprawna. Do dziecka trzeba mówić wolno, dokładnie i wyraźnie, trzeba zaniechać sztucznego spieszczania i używania tzw. języka dziecięcego.
3. Dziecko powinno reagować na aktywność uczuciową i słowną otoczenia. Z początku jest to uśmiech, ruch rączki, przegięcie ciała. Wnet jednak nastąpią reakcje głosowe. Gdy ich brak, trzeba koniecznie zbadać słuch dziecka, gdyż może on być osłabiony.
4. Absolutnie nie wolno krępować dziecka w reagowaniu na aktywność otoczenia.
5. Jeśli dziecko ma nieprawidłową budowę narządów mowy (rozszczep warg, dziąseł, podniebienia, zniekształcenia w układzie szczęk, uzębienia itp.), powinno się bezwzględnie pójść z nim do lekarza specjalisty: chirurga plastyka, ortodonta.
6. Dziecko leworęczne należy otoczyć specjalną opieką. W okresie kształtowania się mowy nie wolno zmuszać go do posługiwania się prawą ręką, gdyż mogą wystąpić zaburzenia mowy.

7. Kiedy dziecko samo zaczyna coraz więcej mówić nie wolno tej skłonności gasić np. obojętnością lub cierpką uwagą, bo wówczas dziecko zamyka się w sobie, staje się nieufne.
8. Nie należy hamować żywiołowego pędu do mowy, trzeba wykorzystać ogromny ładunek uczuciowy, jaki dziecko wkłada w mowę.
9. Należy pilnie baczyć czy kształtowanie się mowy dziecka przebiega zgodnie z normą.
10. Od momentu zdobycia przez dziecko umiejętności mówienia zdaniami nie wolno bezustannie przeszkadzać mu przez ciągłe poprawianie i zmuszanie do poprawnego powtarzania, gdyż dziecko nabawi się kompleksu niższej wartości, straci zaufanie do otoczenia, przestanie mówić.
11. Dziecko trzyletnie monologuje, ale chce też rozmawiać z otoczeniem, zadaje mnóstwo pytań i przepada za opowiadaniem. Nie wolno lekceważyć tych faktów, gdyż pomaga to dziecku w wystawianiu się, w umiejętności wyrażania swych myśli i uczuć.
12. Jeśli mimo wszystko nie udało się zapobiec powstaniu defektów mowy, nie wolno opuszczać rąk. Logopedzi są w stanie pomóc dziecku, o ile rodzice i wychowawcy będą z nimi jak najściślej współpracować.

opracowała Anna Gajewska-Dorosz